

YHTEENVETO VUODEN 2013 TANSSIN ESITYS- JA KATSOJATILASTOISTA

Tanssin kokonaiskatsojamäärä nousi vuodesta 2012 lähes yhdeksän % ja kokonaiesitysmäärä nousi 8,5 %. Kantaesitysten määrä laski 161 esitykseen, mikä on 20 % vähemmän kuin pitkäaikainen keskiarvo. Teosten keskimääräiset esityskerrat ja teoksien kokonaiskatsojamäärät kasvoivat verrattuna edelliseen vuoteen.

Tilastoinnin perusteet

Tanssin tilastoihin kootaan suomalaiset ammattitanssiesitykset, niihin myydyt liput ja kokonaiskatsojamäärät sekä tuotetut kantaesitykset. Tilastossa ei ole mukana tanssijoiden tai tanssiryhmien osaesityksiä erilaisissa monitaiteellisissa tuotannoissa eikä tanssioppilaitosten oppilasesityksiä. Mukaan ei ole laskettu myöskään esimerkiksi televisiolle tai elokuvalle tehtyjä koreografioita.

Tilastotiedot kerätään suoraan tanssiryhmiltä, tuotantokeskuksilta, yksittäisiltä koreografeilta ja aluekeskuksilta. Vaikka tilastot eivät ole täysin kattavat, tilasto antaa varsin luotettavan kuvan suomalaisen taidetanssin esitysvolyymistä ja yleisömääristä.

VOS-tanssiryhmien ja -tuotantokeskusten (teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien) osalta tiedot Teatterin Tiedotuskeskus. Tanssin Tiedotuskeskuksen kokoamissa tanssin tilastoissa tiedot yhdistetään siten, että suuret laitosteatterit (Suomen Kansallisbaletti, Helsinki Dance Company), VOS-toimijat, muut tanssiryhmät ja yksittäiset koreografit käsitellään omina alaryhminään.

Vuodesta 2006 alkaen tanssiryhmien keskinäiset yhteistuotannot on tilastoitu molempien tuotanto-osapuolien kohdalla. Vertailtaessa vapaiden ryhmien lukuja vuosilta 2000–2005 on katsottava julkaistuja erittelytaulukkoja. Vuodesta 2008 alkaen yksittäisten koreografien yhteistuotannot tanssiryhmien kanssa näkyvät myös yksittäisten koreografien kohdalla.

Keskinäiset vierailut ja yhteistuotannot huomioidaan kokonaiskatsojamäärissä. Lisäksi kokonaisluvuissa huomioidaan yhteisesityksistä syntyvät päällekkäisyydet.

Tanssin aluekeskusten toiminta eritellään omassa taulukossaan. Taulukko kertoo, kuinka monen kantaesityksen ja esityksen järjestämiseen aluekeskukset ovat osallistuneet, ja mikä on näiden esitysten katsojamäärä. Kokonaistilastoissa esitykset ja katsojat tilastoidaan tanssiryhmän tai koreografien kohdalle. Aluekeskusten muuta toimintaa ei tässä yhteydessä ole tilastoitu. Sama koskee kaikkia tanssiryhmiä ja yksittäisiä koreografeja.

Suomalaisten tanssijoiden ja tanssiryhmien vierailut ulkomailla on eritelty omaksi tilastokseen mutta ulkomaanvierailut sisältyvät myös kokonaisesitys- ja katsojamääriin. Tilastoihin ei ole otettu mukaan suomalaisten koreografien ulkomaisille ryhmille tekemiä teoksia.

Esitys- ja katsojamäärät

Tanssiesitysten kokonaismäärä vuonna 2013 oli 3070, joka on 8,5 % enemmän kuin edellisenä vuonna (2012: 2829 esitystä). Ilmaisesityksiä järjestettiin 197 ja vierailuesityksiä oli 145. Nämä esitykset sisältyvät kokonaislukuun.

Kantaesityksien määrä laski 161 esitykseen, kun vuonna 2012 kantaesitettiin 182 teosta. Näistä VOS-tanssiryhmät ja -tuotantokeskukset tuottivat noin 36 %. Helsinki Dance Companyn ja Suomen Kansallisbaletin osuus oli noin 3 %. Vapaiden tanssiryhmien osuus kantaesityksistä oli noin 41 % ja itsenäisesti työskentelevät koreografit tuottivat noin 20 % kantaesityksistä. Erityisesti yksittäisten koreografiensa toteuttaminen kantaesitysten määrä väheni puoleen edellisestä vuodesta.

Yhdentoista VOS-toimijan osuus esitysmääristä oli edellisten vuosien tapaan suurin: noin 49 %, joka on saman verran kuin vuonna 2012. Suomen Kansallisbaletin ja Helsinki Dance Companyn osuus kokonaisesitysmäärästä oli reilu 6 %, joka on vähän enemmän kuin edellisenä vuonna.

Vapaiden tanssiryhmien osuus kokonaisesitysmäärästä oli lähes 27 %. Vapaiden ryhmien osuus laski hieman verrattuna vuoteen 2012. Yksittäisten koreografiensa osuus esitysmäärästä oli noin 18 %, mikä on hieman vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Vertailuarvona käytetyssä esitysmäärässä ei ole mukana vierailu- ja ilmaisesityksiä.

Tanssin kokonaiskatsojamäärä oli 429 999, joka on lähes 9 % enemmän kuin edellisenä vuonna (2012: 395 286).

Kaikista tanssin katsojista VOS-tanssiryhmien ja -tuotantokeskusten osuus oli reilu 39 %. Vuonna 2012 vastaava osuus oli lähes sama. Suomen Kansallisbaletin ja Helsinki Dance Companyn katsojamäärä oli reilu 25 % tanssin kokonaisyleisömäärästä. Suurten teattereiden katsojamäärät nousivat hieman verrattuna edelliseen vuoteen.

Vapaiden tanssiryhmien osuus kaikista katsojista oli lähes 23 %. Vapaiden ryhmien yleisömäärät kasvoivat 15 % edelliseen vuoteen verrattuna. Katsojaluvut nousivat erityisen paljon sellaisilla ryhmillä, jotka saavat opetus- ja kulttuuriministeriöltä harkinnanvaraista

avustusta toimintaansa. Niiden katsojamäärät olivat 26 % suurempia kuin vuonna 2012 ja pääsylipputulot nousivat vuodessa yli 30 %.

Kokonaiskatsojamäärästä yksittäisten tekijöiden osuus oli lähes 13 %, joka on huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2012. Vertailuarvona käytetty katsojamäärä sisältää vierailu- ja ilmaisesitykset.

Yksittäisten koreografioiden kokonaiskatsojissa on suhteessa enemmän ilmaiskatsojia kuin tanssiryhmien luvuissa. Vapailla ryhmillä maksaneita katsojia oli yli 85 %, mutta yksittäisten tekijöiden katsojista vain 58 % maksoi pääsylipun. VOS-toimijoiden katsojista 90 % oli maksaneita ja suurilla teattereilla vastaava osuus on lähes 95 %.

Vuonna 2013 aluekeskukset osallistuivat 39 kantaesityksen tuottamiseen. Aluekeskukset tuottivat yhteensä 569 esitystä ja lisäksi vastaanottivat 115 vierailuesitystä. Aluekeskusten järjestämien esitysten kokonaiskatsojamäärä oli 78 790. Aluekeskusten esitys- ja katsojamäärät pysyivät jokseenkin samana verrattuna vuoteen 2012.

Esitykset ulkomailla

Vuoden 2013 aikana nähtiin 36 suomalaisen tanssiryhmän ja koreografin teoksia yhteensä 33 eri maassa. Vuoteen 2012 verrattuna maiden määrä nousi hieman ja vierailujen määrä pysyi lähes samana. Ulkomailla järjestettiin 189 esitystä, joiden kokonaiskatsojamäärä oli 36 391. Tämä on 8,5 % suomalaisen tanssin kokonaisyleisömäärästä. Verrattuna vuoteen 2012 ulkomaiset esitys- ja katsojamäärät pysyivät lähes samana.

Vuonna 2013 isojen teattereiden ja VOS-toimijoiden osuus ulkomailla nähdystä tanssiesityksistä oli noin 44 % (87 esitystä) ja kokonaiskatsojamäärästä 53 % (19 786). Vapailla ryhmillä ja freelancekoreografeilla oli 111 ulkomaanesitystä (reilu 56 %) ja kokonaiskatsojamäärä oli 17 538 katsojaa (noin 47 %). Luvut pysyivät jokseenkin samoina verrattuna vuoteen 2012.

Kansainvälinen esitystoiminta on jo vakiintunut osaksi monien ryhmien ja taitelijoiden toimintaa. Suurimmalla osalla ei kuitenkaan ole resursseja säännöllisiin ulkomaisiin vierailuihin. Kansainvälisen toiminnan volyymi on erityisen altista vuosittaiselle vaihtelulle resurssipulan ja yleisen taloustilanteen vuoksi. Luvuista puuttuvat suomalaisten koreografioiden ulkomaisille tanssiryhmille tekemät teokset.